

OPSCHRIFT

Vergadering van: 21 september 2015

Nummer: 2015_MC_00309

Onderwerp:

Politie Gent en de strijd tegen discriminatie en racisme. - Astrid De Bruycker

Raadslid(-leden):

Astrid De Bruycker - sp.a

Bevoegd:

Daniel Termont

OMSCHRIJVING VAN DE VRAAG

Toelichting:

Afgelopen zomer deden zich twee incidenten voor die ernstige vragen doen rijzen over het optreden van de Gentse politie tegen homofobie en racisme.

Een homokoppel dat in de Rabotwijk woont berichtte over homofobie in de wijk en de ongepaste reactie van de Politie daarop.

Even later werd bekend dat een inspecteur van de Gentse politie met medeweten van verschillende collega's zich zwaar racistisch uitliet op zijn persoonlijk profiel op Facebook.

Deze beide incidenten zijn ontoelaatbaar, zeker in een stad die er resoluut voor kiest om zich te verzetten tegen elke vorm van discriminatie en racisme.

Niet alleen moet het optreden van de Gentse politie steeds getuigen van deze inzet, ook moet er binnen het korps een cultuur heersen die discriminatie en racisme niet tolereert of relativeert.

Om die reden schiet ook de publieke reactie van de korpschef, nl. dat agenten 'moeten opletten wat ze op sociale media gooien' schromelijk te kort.

Vraag:

- Wat gebeurde er precies bij beide incidenten en wat was de reactie van de Politie en de Stad Gent?
 - Hoe zal u ervoor zorgen dat de Gentse politie situaties van homofobie en andere vormen van discriminatie correct inschat en er passend op reageert?
 - Hoe garandeert de politie ook intern een correcte houding van alle leden van het korps ten aanzien van discriminatie en racisme?
-
-

ANTWOORD

23 september 2015

Daar de vragen 8, 9, 10 en 17 allemaal over het incident in het Rabot gaan en vraag 14 gedeeltelijk over het Rabot gaat, stel ik voor om ze samen te beantwoorden. Deel 2 van vraag 14 over het facebook incident zal samen met de vragen 12, 13 en 16 worden beantwoord.

Er werd de dag van de feiten een oproep gedaan bij de Politie om bijstand. De persoon die de oproep deed, gaf aan dat een groep mensen hem bedreigde na een discussie over parkeren voor zijn garage. Voor alle duidelijkheid: de oproep die toen binnenkwam bij de politie betrof geen melding van homohaar.

Toen het ondertussen bekende bericht op de sociale media begon te circuleren, en het incident gekaderd werd binnen de context van homohaar, is de zaak overgeheveld naar het "Meldpunt Homo- en Transfobie" van de Politiezone Gent. Er werd in samenspraak met het Parket een gerechtelijk onderzoek opgestart. Dat gerechtelijk onderzoek loopt nog.

Het voorlopige administratieve onderzoek maakte alvast duidelijk dat één en ander is misgelopen bij de communicatie tussen de Federale Politie, die instaat voor de eerste "call-taking", en de Lokale Politie, die instaat voor de dispatching naar de meest geschikte eenheid per incident.

Wanneer het op basis van de beschikbare informatie duidelijk is dat er een acute dreiging aan de gang is met mogelijke fysieke of materiële schade, worden interventieploegen en/of het snel respons team (COPS) naar de plaats van gebeuren gestuurd om de dreiging te stoppen. Daarnaast wordt er een strafdossier opgestart.

Het element van de *bedreigingen* is bij het doorgeven van de melding verloren gegaan, waardoor niet de gebruikelijke interventie medewerkers ter plekke zijn gestuurd maar wel motoragenten.

Die motoragenten waren enkel op de hoogte van een *parkeerprobleem* toen ze werden opgeroepen.

Ik geef hierbij ook graag de versie mee van het Meldpunt Discriminatie van het Interfederaal Gelijkekansencentrum:

"Naar aanleiding van de berichtgeving in de nationale pers, hebben wij (het MP (Meldpunt) Discriminatie van het Interfederaal Gelijkekansencentrum) contact opgenomen met de referentieambtenaar discriminatie en haatmisdrijven van de PZ (Politiezone) Gent. Daaruit bleek dat de realiteit heel wat genuanceerder is, dan de persartikels lieten uitschijnen.

Daarnaast hebben wij een aanbod gedaan naar de slachtoffers conform onze wettelijke opdracht met het oog op de verdere slachtofferondersteuning en juridische bijstand. Op basis van art. 5,5° samenwerkingsprotocol hebben wij onze tussenkomst gemeld aan de burgemeester en aan de korpschef.

Als het globale dossier wordt overgemaakt aan de bevoegde referentiemagistraat zullen wij in naam van het Interfederaal gelijkekansencentrum expliciet de aandacht vragen voor de mogelijke aanwezigheid van een discriminatiemotief bij het basismisdrijf van belaging. De toepassing van de verzwarende omstandigheid bij het misdrijf van belaging vereist niet dat de discriminatoire drijfveer de enige drijfveer is."

Met betrekking tot "homofobe" feiten bestaat een groot 'Dark number', zoals de Politie dat

noemt: de criminaliteitsstatistieken hierover zijn laag, en bieden weinig inzicht, bijvoorbeeld naar geografische spreiding van de feiten.

Ook over de migratieachtergrond van daders hebben wij bijgevolg weinig informatie. Voor de enkele strafdossiers die er zijn, zouden wij aan het Parket kunnen vragen of wij de PV'S mogen consulteren om de geboorteplaats van de verdachte te achterhalen.

Onderzoek heeft aangetoond dat slachtoffers van *homofobe en transfobe agressie* drempels ervaren om aangifte te doen bij de Politie. Sommige holebi's wensen geen melding te doen omdat zij zich nog niet hebben geout bij vrienden, familie of collega's. Anderen vrezen niet serieus genomen te worden door de Politie, of menen dat aangifte doen "toch tot niets leidt". Tot slot zijn er nog de incidenten waarbij het homofobe element in de aangifte niet werd geëxpliciteerd waardoor het ook niet zo wordt opgenomen in de statistieken.

Op 1 mei 2014 startte de Politiezone Gent, mede daarom, met een lokaal "Meldpunt Homo- en Transfobie".

Het Meldpunt Homo- en Transfobie van de Politiezone Gent is een mailbox, die bereikbaar is via een link (met de regenboogvlag) op de website van de Politiezone Gent. Mensen die het slachtoffer werden van een misdrijf met homofoob of transfoob motief, of die getuige waren van een dergelijk misdrijf, kunnen hier vrijblijvend terecht met al hun vragen.

Er kan steeds een afspraak worden gemaakt. Medewerkers van de Politie ondersteunen het slachtoffer bij het indienen van een aangifte en verwijzen, indien gewenst, door naar de juiste hulpverlening.

Voor alle duidelijkheid: wie nood heeft aan dringende politionele hulp dient nog steeds, in alle gevallen, het noodnummer 101 te bellen. Het Meldpunt is immers niet bedoeld voor dringende politiehulp; het is er om mensen die met vragen zitten, te helpen. Het Meldpunt is op werkdagen (maandag t.e.m. vrijdag, exclusief feestdagen) ook telefonisch bereikbaar vanaf 8.30 uur 's morgens tot 17 uur 's avonds op het nummer 09 266 67 56.

Het Meldpunt ontving op één jaar (tussen 1 mei 2014 en 30 april 2015) 26 meldingen per mail (de telefonische meldingen zijn hierin niet meegeteld, die worden ook niet bijgehouden). Alle meldingen zijn afkomstig uit het Nederlandstalige landsgedeelte. Dus, voor alle duidelijkheid: niet alleen uit Gent. Een aantal ervan gaan over feiten die zich buiten Gent hebben voorgedaan. Er zijn bovendien ook heel wat anonieme meldingen.

De Politiezone Gent heeft er uitdrukkelijk voor gekozen om van de aanpak van seksueel geïnspireerd geweld, waaronder homo- en transfobie, een prioriteit te maken die is ingebed in haar Zonaal Veiligheidsplan. Dit leidde tot volgende zaken:

- de al vermelde implementatie van een Meldpunt voor de aangifte van homofoob en transfoob geweld;
- de organisatie van een tweedaagse opleiding met als titel "Durf anders te denken", waarin het personeel aangezet wordt om na te denken over een correcte opvang van slachtoffers van seksueel geïnspireerd geweld en van discriminatie- en haatmisdrijven (waaronder homo- en transfobie).

Tot op vandaag hebben 262 personeelsleden de opleiding gevolgd (143 in 2014 en 119 in 2015).

Naast het Meldpunt Homo- en Transfobie van de Politie (waar misdrijven zoals slagen en verwondingen binnen de context van homohaat kunnen worden gemeld) is er ook het *Meldpunt Discriminatie* van het Interfederaal Gelijkekansencentrum.

In september 2013 ging het SMS-systeem van het (toen nog stedelijke) Meldpunt Discriminatie van start voor meldingen van discriminatie in de horeca op basis van afkomst. Schepen Resul Tapmaz heeft het systeem kort daarna ook opengesteld voor meldingen van discriminatie op basis van geaardheid.

Het Meldpunt Discriminatie is sinds 1 januari 2014 niet meer in beheer van de Stad Gent. Dit Meldpunt is nu een lokale antenne van het Interfederaal Gelijkekansencentrum. Het is wel, tussen aanhalingstekens, “fysiek ingebed in de Stad Gent”, en er is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld, maar de werking staat los van de werking van de Stad.

Alle burgers voor het werkingsgebied (dat 46 gemeenten omvat) kunnen met het Meldpunt contact nemen om discriminatie op basis van de anti-discriminatie- en de antiracismewet te melden. Dit kan telefonisch of via email. Er kan desgewenst ook een afspraak gemaakt worden.

Het Meldpunt Discriminatie van Gent is tevens lid van de denktank homofobie van de stad Gent en werkt in overleg met de PZ (Politiezone) Gent en Cavaria aan een aanbod aan alternatieve maatregelen in de strijd tegen homofobe haatmisdrijven. Het Interfederaal Gelijkekansencentrum heeft in Gent in 2013 de Regenboogverklaring mee ondertekend.

In ons bestuursakkoord staat duidelijk dat wij de strijd aangaan met elke vorm van uitsluiting, discriminatie en racisme. De “Regenboogverklaring” past binnen een breder antidiscriminatiebeleid en vormt het kader waarbinnen acties gericht op holebi’s worden uitgewerkt. De Regenboogverklaring bevat zes punten die allemaal bijdragen aan respect voor holebi’s en transgenders in Gent.

Volgende acties en duurzame maatregelen werden al genomen binnen dit kader:

- Wij zijn gestart met een structureel overleg tussen Parket, Politie Gent, Stad Gent en het Meldpunt Discriminatie. Halfjaarlijks wordt daarbij het melden en de aanpak van haatmisdrijven besproken. Er wordt ook steeds bekeken hoe de meldingsbereidheid kan worden verhoogd.

En er is een structurele samenwerking met Çavaria en Casa Rosa om de meldpunten nog beter bekend te maken via hun kanalen (bijvoorbeeld in de gids ‘Opvallen en rechtslaan’, en tijdens de infoavond ‘Meld Het’).

Ook binnen de domeinen *Jeugd* en *Onderwijs* werden al acties ondernomen:

1. Zo voerde het *International Centre for Reproductive Health* van de Universiteit Gent een onderzoek naar homofobe attitudes bij jongeren. De bevindingen vormen de basis voor andere acties.
2. Het interactieve boek voor scholen rond het thema geaardheid, met als titel ‘Niet Normaal’, werd ontwikkeld en verspreid.

1. Daarnaast streven wij er naar het thema *gender en seksuele geaardheid* ook verder te laten opnemen in de opleiding leerkrachten en in de vorming van nieuwe leerkrachten.

Daarnaast zijn er nog een reeks *sensibiliserende acties* geweest.

De Regenboogverklaring heeft voor een grotere alertheid en bewustwording gezorgd bij zowel Politie, onze stadsdiensten, het middenveld als burgers. Wij moeten verder werken aan de

bereidheid om aangifte te doen. Het is belangrijk dat homofobie, en daden die eruit voortkomen, duidelijk worden benoemd én gemeld, opdat wij het fenomeen nog beter zouden kunnen bestrijden.

Ik kan u tot slot meegeven dat ik het incident heb besproken met de moskeeverantwoordelijken en imams op het overleg aangaande het Offerfeest op 1 september. Het punt stond trouwens geagendeerd op vraag van de koepel van moskeeën.

De aanwezige moskeeverantwoordelijken en imams die hierover het woord namen, veroordeelden elke vorm van fysiek of verbaal geweld t.a.v. holebi's. Een moskeeverantwoordelijke van de moskee op het Rabot was zelfs langs geweest bij de twee heren wat door hen erg werd geapprecieerd. Hij zou het onderwerp ook verder bespreken met de gelovigen.

Deel 2

Daar de vragen 12, 13, en 16, die in de besloten vergadering worden behandeld, allemaal gaan over de racistische uitlatingen op de publieke Facebookpagina van een Gentse politieagent, stel ik voor om ze samen te beantwoorden. Vraag 14 zal een gedeelte in open en een gedeelte in gesloten vergadering behandeld worden.

De korpschef en ik keuren de gebruikte beelden en bewoordingen ten stelligste af. Politie mensen dienen elke mogelijke schijn van gebrek aan integriteit, neutraliteit of respect te vermijden. Xenofobie, racisme en discriminatie zijn ontoelaatbaar.

Wat de concrete aanpak van het incident en het onderzoek betreft werden volgende stappen al genomen:

1. De Dienst Intern Toezicht stelde een proces-verbaal op. Het Parket leidt het verder onderzoek.
2. De Persdienst van het Parket liet aan de pers weten dat betrokkene wordt gedagvaard.
3. Hij dient zich op 1 oktober 2015 voor de Correctionele Rechtbank in Gent te verantwoorden wegens inbreuken op de antidiscriminatie wet van 30 juli 1981 (gewijzigd bij wet van 10 mei 2007).
4. Ik startte als burgemeester tevens een tuchtonderzoek op.
5. De korpschef heeft de man ondertussen een administratieve functie gegeven om de goede werking van het korps te vrijwaren.
6. Het PV-nummer en alle relevante informatie werden overgemaakt aan het Interfederaal Centrum voor Gelijke Kansen en Bestrijding van Discriminatie en Racisme.
7. De korpschef heeft over het incident een extra communicatie opgezet naar het ganse korps.
8. De verplichte tweedaagse opleiding "Durf anders te denken" van het Zonaal Veiligheidsplan wordt zoals gepland verdergezet (van 2014 tot op heden volgden 262 medewerkers die opleiding al).

Wat de richtlijnen sociale media en meldingsplicht betreffen werden de regels betreffende het gebruik van sociale media al in september 2014 bekendgemaakt in de bredere korpsinstructie met de naam "Blauw vakmanschap". Die zal nog beter bekend worden gemaakt en verspreid.

Er werd een uniek globaal integriteitsplan opgesteld, nog vóór dit incident, met begeleiding van een externe firma, met onder andere dilemma-trainingen over deze problematiek. Het incident zal in de toekomst ook deel gaan uitmaken van deze dilemma-trainingen.

De korpsleiding heeft niet de intentie, noch de mogelijkheid, om het private gebruik van sociale media van elke medewerker te controleren maar zal telkens gepast reageren wanneer ze kennis krijgt van mogelijk strafbare feiten.

Het is ook niet omdat je op Facebook bevriend bent met iemand dat je elk bericht van die persoon te zien krijgt, leest en/of goedkeurt.

Maar toen de korpschef kennis kreeg van de feiten via een bericht van een alerte burger bij het Meldpunt (nog vóór de persaandacht startte) werd onmiddellijk een onderzoek gestart.

Het is niet evident om een strikte lijn te trekken tussen privé en professioneel gebruik van sociale media. Ook als politiemensen als privépersoon op sociale media actief zijn, kent hun omgeving hun professionele functie. Laat staan als men bij de profielinformatie expliciet vermeldt dat men als politiepersoneelslid werkt.

Het is belangrijk dat medewerkers er zich van bewust zijn dat de zaken, die zij in hun vrije tijd posten, afstralen op hun functie en ambt. Om het vertrouwen in de politieorganisatie te bewaken, is het cruciaal dat medewerkers zich op sociale media eerder gedragen naar professionele maatstaven dan naar privé-maatstaven.

Ik geef u een aantal, dat de Politiezone Gent meegeeft aan de personeelsleden:

1. Gebruik een privé e-mailadres voor een persoonlijk profiel op een sociale netwerksite.
2. Bescherm je privacy. Wees er alert voor dat de informatie die je over jezelf vrijgeeft onderwerp kan zijn van misbruik.
3. Identiteiten, aliassen en/of gebruikersnamen mogen geen verwijzingen bevatten naar Politiezone Gent.
4. Spreek nooit in naam van het korps. Voeg op je profiel een disclaimer toe die weergeeft dat je in eigen naam spreekt.
5. Als je foutieve, leugenachtige of lasterlijke uitlatingen over Politiezone Gent tegenkomt, geef dit dan door aan de korpsleiding. Reageer er zelf niet op.
6. Post enkel berichten waar je zeker van bent. Vermijd veronderstellingen, geruchten en roddels.
7. Hou er rekening mee dat wat je post nooit meer volledig kan verwijderd worden. Denk dus twee keer na voor je iets post. Als je twijfelt, post het dan niet.
8. Vermijd negatieve uitlatingen over het korps, de bestuurlijke of gerechtelijke overheid of collega's.
9. Respecteer het copyright. Gebruik niets zonder de eigenaar/maker te erkennen en zonder voorafgaandelijk zijn/haar toestemming te hebben.
10. Let op je taalgebruik.

Uiteraard verwachten wij ook dat onze medewerkers de wet respecteren en dus niet oproepen tot haat of discriminatie.

Wat 'omgaan met diversiteit' betreft kan ik meedelen dat de Politiezone Gent zonder twijfel het engagement aangaat om werk te maken van diversiteit en gelijke kansen. Het korps wil de diversiteit van de bevolking laten weerspiegelen in haar samenstelling en de gelijkheid tussen vrouwen en mannen bevorderen.

Er wordt een personeelsbeleid gevoerd dat gebaseerd is op het erkennen en het waarderen van individuele competenties. Het bevorderen van een gelijkwaardige behandeling is hierbij een uitgangspunt. Binnen dit kader wordt van de medewerkers het volgende verwacht:

- elke vorm van discriminatie af te keuren, zowel binnen de organisatie als in de contacten met de burger(s);
- bij te dragen tot een professionele omgeving waar gelijkheid tussen vrouwen en mannen, gelijke kansen en diversiteit worden ervaren als bronnen van ontplooiing, vernieuwing en creativiteit voor alle collega's;
- zich in te schrijven voor opleidingen om de professionele competenties in de gelijkheid van vrouwen en mannen, gelijke kansen en diversiteit te verbeteren;
- assertief te reageren tegenover diegene die mondeling, schriftelijk of op welke manier ook, discriminerende, homofobe, racistische of transfobe uitspraken doet of zich minachtend uitlaat over de gelijkheid tussen vrouwen en mannen.
- Dit betekent concreet dat men discriminatie afkeurt, oog heeft voor diversiteit, opleidingen volgt en reageert tegen ongepaste uitspraken.

Wat de uitspraak van de korpschef betreft, kan ik stellen dat de korpschef zonder twijfel elke vorm van xenofobie of racisme afkeurt.

De korpschef wilde meer algemeen aangeven dat de context waarin uitspraken worden gedaan de toon en de inhoud van die boodschap gaan bepalen.

Zo zal een mening die op café wordt verkondigd vaak wat minder genuanceerd en geraffineerd worden verwoord dan een mening die pakweg in de gemeenteraad wordt gegeven.

Tegelijk zijn toog-discussies vluchtiger van aard en de gevolgen ervan minder groot. Wat, opnieuw, niet wegneemt dat de uitspraken van de politieagent in kwestie in alle contexten dienen te worden afgekeurd.

Het is tegelijk echter niet haalbaar om elke individuele uitlating van elke agent op sociale media actief te gaan controleren, zoals eerder gezegd.
